

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 1983/2020
23.02.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија Добриле Страјина, председника већа, Гордане Комненић и Драгане Миросављевић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., Општина ..., чији је пуномоћник Ненад Манић, адвокат из ..., против тужених Републике Србије, коју заступа Државно правобранилаштво, Одељење у Лесковцу и Општине Прешево, коју заступа Општинско правобранилаштво, ради утврђења права својине, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 2702/19 од 10.09.2019. године, у седници одржаној 23.02.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 2702/19 од 10.09.2019. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Бујановцу П 666/18 од 21.03.2019. године, ставом првим изреке, утврђено је да је тужилац носилац права својине по основу градње објекта на к.п. бр. .. уписане у ЛН .. КО ..., површине 297 м2; к.п. бр. .. уписане у ЛН .. КО ..., површине 148 м2 и к.п. бр. .. уписане у л.н. .. КО ..., површине 196 м2, под зградом – објектом, уписано као својина Републике Србије, корисник Општина Прешево, у мерама и границама ближе описаним овим ставом изреке, и наложено је туженима да ово право признају тужиоцу. Ставом другим изреке, одбачена је тужба у делу у коме је тужилац тражио да се по правноснажности пресуде изврши упис власништва на непокретностима наведеним у ставу првом изреке, због апсолутне ненадлежности суда. Ставом трећим изреке, обавезане су тужене да тужиоцу на име трошкова поступка солидарно плате 521.314,00 динара, са законском затезном каматом од дана извршности пресуде до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж 2702/19 од 10.09.2019. године, преиначена је првостепена пресуда у ставу првом и трећем изреке и одбијен тужбени захтев тужиоца, као и захтев за накнаду трошкова поступка и обавезан тужилац да туженима на име трошкова поступка плати 180.000,00 динара, са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је благовремено изјавио ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Испитујући правилност побијане пресуде на основу члана 408. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“, бр. 72/11...18/20), Врховни касациони суд је утврдио да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, предметне парцеле, к.п. бр. .. потес „Село“ земљиште под делом зграде, површине 23 м2 и пашњак б.класе, површине 234 м2 уписана је у ЛН број .. КО ... на име Република Србија – корисник Општина Прешево; к.п. бр. .. потес „Село“ земљиште под делом зграде, површине 43 м2 и земљиште под зградом и другим објектима, површине 105 м2 уписана је у ЛН бр. .. КО ... на име Републике Србије, корисник Општина ... и к.п. бр. .. потес „Село“ земљиште под зградом и другим објектом, површине 196 м2 уписана је у ЛН бр. .. КО ... на име Републике Србије, корисник Општина Прешево, и тако се воде од 1968. године по основу детаљног премера. Предметне парцеле уписане су као пољопривредно земљишт и остало земљиште – некатегорисани пут.

Тужилац тужбом поднетом 17.06.2015. године тражи да се утврди да је на предметним парцелама стекао право својине по основу градње објеката у мерама и границама ближе наведеним у изреци првостепене пресуде, тврдећи да је објекте изградио пре више од 50 година, јер је сматрао да се ради о његовим парцелама.

Првостепени суд је усвојио захтев тужиоца, јер је закључио да је тужилац стекао право својине на предметним парцелама по основу грађења на туђем земљишту, применом члана 24. став 1. Закона о основама својинскоправних основа и да нема сметње за утврђење овог права, с обзиром да је утврдио да се не ради о добру у општој употреби у јавној својини, јер у време када је тужилац градио земљиште није било градско грађевинско земљиште, већ је тужилац имао право својине.

По оцени Врховног касационог суда, правилно је одлучио другостепени суд када је преиначио првостепену пресуду и одбио, као неоснован захтев тужиоца.

Чланом 1. Закона о јавној својини ("Службени гласник РС" бр. 72/2011, 88/2013, 105/2014) прописано је, да се овим законом уређује право јавне својине и одређена друга имовинска права Републике Србије, аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе. Чланом 3. ставом 1. истог закона, прописано је да у јавној својини су природна богатства, добра од општег интереса и добра у општој употреби, за која је законом утврђено да су у јавној својини, ствари које користе органи и организације Републике Србије, аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе, установе, јавне агенције и друге организације чији је оснивач Република Србија, аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе и друге ствари које су, у складу са законом, у јавној својини. Чланом 10. ставом 1. истог закона, прописано је да добра од општег интереса у јавној својини, у смислу овог закона, су ствари које су законом одређене као добра од општег интереса (пољопривредно земљиште, шуме и шумско земљиште, водно земљиште, водни објекти, заштићена природна добра, културна добра и др.), због чега уживају посебну заштиту, а ставом 2. истог члана, да добрима у општој

употреби у јавној својини, у смислу овог закона, сматрају се оне ствари које су због своје природе намењене коришћењу свих и које су као такве одређене законом (јавни путеви, јавне пруге, мост и тунел на јавном путу, прузи или улици, улице, тргови, јавни паркови, гранични прелази и др). Чланом 16. ставом 1. истог закона прописано је да природна богатства, добра у општој употреби, мреже у јавној својини, водно земљиште и водни објекти у јавној својини, заштићена природна добра у јавној својини и културна добра у јавној својини, не могу бити предмет принудног извршења, ставом 4. да добра из става 1. овог члана не могу се отуђити из јавне својине, а чланом 17. ставом 1. да на стварима из члана 16. овог закона не може се стећи право својине одржајем, нити се може засновати хипотека или друго средство стварног обезбеђења.

Предметне парцеле, које су уписане као земљиште у јавној својини – власништво тужене Републике Србије, представљају добра од општег интереса и добра у општој употреби у јавној својини у смислу члана 10. став 1. и 2. Закона о јавној својини. Према члану 16. став 4. у вези став 1. истог закона, добра од општег интереса и добра у општој употреби не могу се отуђити из јавне својине, а прибављање и отуђење непокретних ствари у јавној својини може се учинити само на начин прописан одредбама овог закона. Чланом 17. је забрањено стицање права својине одржајем на стварима из члана 16. овог закона, а то су добра од општег интереса и добра у општој употреби у јавној својини. С обзиром на то предметне парцеле, које су уписане као земљиште у јавној својини – власништво тужене Републике Србије, представљају добра од општег интереса и добра у општој употреби у јавној својини, то се одредбе о стицању стварних права грађењем на туђем земљишту прописане чланом 22. – 24. Закона о основама својинскоправних односа не примењују када је у питању градња на земљишту у јавној својини, са којих разлога је неоснован захтев тужиоца, и са којих разлога је правилно одлучио другостепени суд када је преиначио првостепену пресуду и одбио, као неоснован захтев тужиоца.

Неосновани су наводи ревизије којима се указује да из листа непокретности број .. и .. за КО ... следи да се предметне парцеле, на којима се налазе делови објекта тужиоца у мерама и границама ближе описаним у налазу и мишљењу судског вештака геометра налазе у јавној својини, али да одредба члана 4. став 1. Закона о јавној својини упућује да се и у погледу стицања, вршења, заштите и престанка права јавне својине, примењују закони којима је уређена приватна својина, те да Закон о јавној својини не искључује, већ управо упућује на примену Закона о основама својинскоправних односа, као закона којим се уређује право приватне својине на непокретностима, затим да из налаза и мишљења судског вештака геометра и исказа председника МЗ ... следи да предметне парцеле не представљају путно земљиште, иако су тако уписане у катастру непокретности, те да нема ни ограничења за стицање права својине на основу грађења на туђем земљишту, јер се не ради о добру у општој употреби у јавној својини. Наводи су неосновани, јер није реч о приватној својини, већ о земљишту у јавној својини, које је у посебном режиму у смислу одредби Закона о јавној својини и које је као такво уписано у јавним књигама. Наиме, земљиште у јавној (раније државној односно друштвеној) својини је увек било у посебном режиму промета, као што је и сада, па се по основу градње објекта на земљишту у јавној својини не може стећи право својине на том земљишту на основу члана 24. Закона о основама својинскоправних односа, јер се располагање таквим земљиштем, стицањем стварних права на њему уређује посебним законом, у овом случају Законом о јавној својини, осим тога тужилац није доказао да је био власник предметних парцела у време градње.

Са напред наведених разлога, на основу члана 414. ЗПП, одлучено је као у изреци.

**Председник већа – судија
Добрила Страјина, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић